

СЪДЪРЖАНИЕ

8.	Наземно радиоразпръскване	74
8.1	УКВ ЧМ радиоразпръскване	74
8.2	Телевизионно радиоразпръскване.....	76

8. НАЗЕМНО РАДИОРАЗПРЪСКВАНЕ

И през 2004 г., след приемането на новия ЗД (в сила от 07.10.2003 г.), се запази наложилата се от 2002 г. практика на разделение на функциите по регулирането на медийния сектор. Регулирането на далекосъобщителната дейност по наземно радиоразпръскване (радио- и телевизионно) се осъществява от КРС, а на програмното съдържание - от Съвета за електронни медии (СЕМ). Лицензионният режим за далекосъобщителна дейност е пряко обвързан с лицензирането на програмите за радио- и телевизионна дейност, което е в съответствие с разпоредбите на европейското законодателство.

Спрямо 2003 г. се наблюдава развитие на пазара на наземно радиоразпръскване - значително се е увеличил броят на издадените лицензии и на операторите, осъществяващи този вид далекосъобщителна дейност. Този растеж е резултат от приетия Закон за допълнение на закона за радиото и телевизията (ДВ, бр. 99 от 2003 г.). Съгласно този закон се дава възможност да продължат или възобновят дейността си лицата, които са:

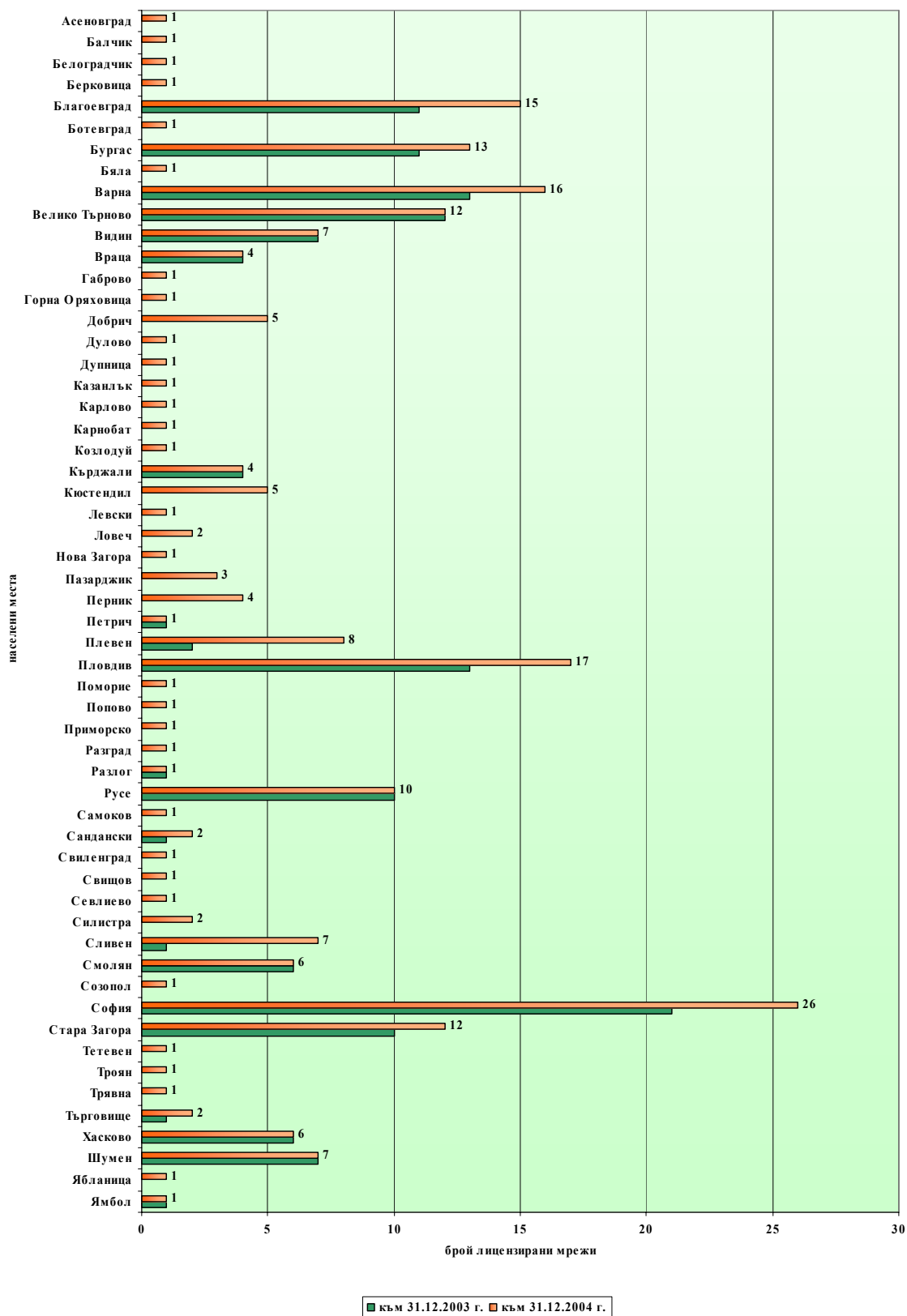
- получили индивидуални лицензии по реда на § 14 от преходните и заключителните разпоредби на ЗД от 1998 г., срокът на които не е продължен;
- осъществявали са и/или осъществяват наземно радиоразпръскване в населени места, в които не са проведени конкурси за издаване на лицензии за този вид далекосъобщителна дейност;
- притежават или са притежавали лицензии за осъществяване на наземно радиоразпръскване с местно и регионално покритие, издадени на основание отпаднало вследствие влязло в сила решение на Върховния административен съд;
- осъществявали са и/или осъществяват наземно радиоразпръскване до влизане в сила на ЗД от 1998 г. и са подали заявления за издаване на лицензии до влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗД (ДВ, бр. 112 от 2001 г.) в населени места, в които не са проведени конкурси за издаване на лицензии за този вид далекосъобщителна дейност.

8.1. УКВ ЧМ РАДИОРАЗПРЪСКВАНЕ

В началото на 2004 г. в страната работят 58 оператора на обществени далекосъобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване със 143 лицензии с местно покритие, както и 2 оператора с издадени лицензии за национално покритие - БНР и "ДАРИК РАДИО" АД.

Докато през предишната година не са издавани лицензии за този вид далекосъобщителна дейност, а броят на отменените лицензии за наземно радиоразпръскване с местно покритие е 40, то през 2004 г. няма отменени лицензии, а броят им е нараснал с 59%. Така към 31.12.2004 г. на пазара работят 96 оператора на обществени далекосъобщителни мрежи за радиоразпръскване с местно покритие с 227 лицензии. В повече от едно населено място осъществяват дейност 32% от операторите.

Разпределение на обществените далекосъобщителни мрежи за радиоразпръскване с местно покритие по населени места към 31.12.2003 г. и 31.12.2004 г.

**Източник: КРС
Фиг. 70**

Всички оператори на обществени мрежи за радиоразпръскване излъчват собствени програми.

Националният радиооператор с лиценз за цялата територия на страната е БНР. Той излъчва две 24-часови програми - "Хоризонт" и "Христо Ботев", които имат постигнато 100% покритие по територия и население. Част от БНР са предаванията за чужбина "Радио България". Програми на "Радио България" се предават от над 50 радиостанции в повече от тридесет страни по света. Програма "Хоризонт" се излъчва в Интернет 24 часа в денонощието. Към системата на БНР работят пет регионални програми: Варна - с 24-часова програма, Пловдив, Стара Загора, Шумен и Благоевград - с 18-часови програми. През 2005 г. предстои разработването на нов Интернет-сайт на БНР, който ще представлява мултимедиен продукт - информация в текст, звук и образ от и за България на единадесет езика.

Другият радиооператор с национално покритие е "ДАРИК РАДИО", което разполага с регионални радиостанции в повечето от големите градове в страната. Програмите му се излъчват в реално време в Интернет във формат real play. Сигналът на "ДАРИК РАДИО" е качен чрез собствена наземна сателитна станция на спътника "Intelsat".

Приходите от основната дейност на двата радиооператора с национален лиценз през последните две години са сравнително устойчиви, като към 31.12.2004 г са намалели с 1%., спрямо края на 2003 г.

8.2. ТЕЛЕВИЗИОННО РАДИОРАЗПРЪСКВАНЕ

Към 31.12.2004 г. три оператора предоставят услуги чрез издадените им лицензи за наземно радиоразпръскване на телевизионни сигнали с национално покритие – БЪЛГАРСКА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ (БНТ), "БОЛКАН НЮЗ КОРПОРЕЙШЪН" ЕАД (БИ ТИ ВИ) и "НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ – ПЪРВИ ЧАСТЕН КАНАЛ" ЕАД.

През годината право да осъществяват този вид далекосъобщителна дейност получи още шест оператора, чиито лицензи са с местно покритие: телевизия „СЕДЕМ ДНИ“, „ГЕОРГИЕВ 58 – ТОДОР ГЕОРГИЕВ“ ЕТ, „КАБЕЛНА И ЕФИРНА ТЕЛЕВИЗИОННА МРЕЖА“ ООД, „ОБЩИНА БЕЛОСЛАВ“, „ОБЩИНА ШАБЛА“ и „Р.Д. - ТВ“ ЕООД. По две от лицензиите през годината не е осъществявана дейност.

Така към 31.12.2004 г. общо седем оператора реално предоставят услуги чрез издадените им лицензи за наземно радиоразпръскване на телевизионни сигнали.

През 2004 г. приходите от основната дейност на телевизионните оператори възлизат на над 110 млн. лв., което е с 22% повече спрямо 2003 г. Над 96% от реализираните приходи са от излъчване на реклами, като относителният им дял в общата структура е нараснал с 6% .

Размерът на направените през 2004 г. инвестиции в мрежите е около 10 млн. лв., което представлява близо 3 пъти повече от вложенията за изграждане, поддържане и използване на мрежите за телевизионно радиоразпръскване през 2003 г.

Постигнатото покритие по население на програмите на БНТ към 31.12. 2004 г. е 100%, на БИ ТИ ВИ - 98%, а на "НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ – ПЪРВИ ЧАСТЕН КАНАЛ" ЕАД – 63%.

БНТ има четири териториални поделения - центрове в градовете Благоевград, Варна, Пловдив и Русе. Освен "Канал 1", БНТ излъчва и сателитната "ТВ България".

Сателитният канал на БНТ се разпространява, чрез EUTELSAT. У нас програмата на "ТВ България" се разпространява от всички кабелни оператори на територията на страната. Възможността за използването на TELETXT технологията ще създаде допълнително удобство на зрителите на "ТВ България". Наличието на сателитен български канал е добра възможност страната ни да се представя като атрактивно място за туризъм и почивка и да привлича интересите на чуждестранните инвеститори.

БИ ТИ ВИ е изцяло оборудвана с цифрова техника. Телевизията има сключен договор с телекомуникационен оператор за сателитно разпространение на програмата си. Програмата на БИ ТИ ВИ по сателит е некодирана, с изключение на филмите със субтитри и международните спортни програми. През 2004 г. операторът стартира услугата bTV.SMS, която е предназначена за хора с динамичен начин на живот, които желаят да са в течение на последните новини от деня. Потребителят изпраща SMS със заглавието на информационната категория (новини, спорт, времето и т. н.), която го интересува, на номер 288 и веднага получава отговор с желаната информация. Услугата позволява потребителят да конкретизира своето търсене, ако му е необходима допълнителна информация.

Програмата на "НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ – ПЪРВИ ЧАСТЕН КАНАЛ" ЕАД също се разпространява сателитно. Тъй като сигналът е кодиран, се налага закупуването на декодираща карта и аксес модул.

Трите национални оператора са в непрекъсната конкуренция за спечелване на националната аудитория.

Наблюдава се тенденция операторите с издадени индивидуални лицензии за радио- или телевизионна програми да използват и алтернативни форми на пренос на сигнала - сателитен или кабелен, ползвайки изградени вече мрежи на други лицензирани далекосъобщителни оператори.

В началото на 2004 г. започна изграждането на мрежата на първата цифрова телевизия чрез наземно цифрово радиоразпръскване в България, като се очаква тя да има своите първи потребители през 2005 г. Лицензията за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване за територията на София е издадена на БТК АД след спечелен търг през 2001 г.

Въвеждането на наземното цифрово телевизионно разпръскване в страната ще доведе до по-ефективно използване на честотния спектър (осъществяването на далекосъобщения чрез цифрови мрежи се реализира с по-малък брой канали, отколкото при аналоговите мрежи), по-високо качество на излъчваните програми и предлагане на нови допълнителни интерактивни услуги от типа на видео по заявка, електронна търговия и банкови операции, достъп до Интернет, електронна поща, информационни услуги и др.

Понастоящем наземното цифрово телевизионно разпръскване на българския пазар не представлява сериозна алтернатива на многобройните действащи кабелни оператори, тъй като наборът от предлагани програми, в сравнение с тези по кабелните мрежи, е значително по-малък. Като се вземат пред вид необходимите инвестиционните разходи и разходите за поддръжка на операторите, въвеждането на наземното цифрово телевизионно разпръскване в малки населени места не е перспективно.

Потенциален пазар за цифрова телевизия у нас са големите градове с население над 100 000 души. В тях съществува реален потребителски интерес към приемане на телевизионни програми, съчетан с разнообразни интерактивни услуги с високо качество. Освен това равнището на потребление в големите градове може да формира достатъчно приходи за операторите, които да осигурят тяхното развитие в бъдеще и да компенсират значителните разходи по поддръжане на цифровата мрежа. Като се има предвид, че ползването на Интернет по кабел е съсредоточено почти изцяло в големите градове, може да се твърди, че потребителите в тях са целевият пазар за цифрова телевизия засега.

Навлизането на цифрова телевизия, разпространявана чрез наземно радиоразпръскване, би струвало по-малко на потребителите в сравнение с предоставяната чрез спътник, което ще направи услугата по-конкурентна на съществуващите кабелни мрежи в бъдеще.